

<https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-1-10>
УДК 336.713:330.142.22:351.862.4(477)
JEL G21

О. І. Коплюк, Н. Р. Журибіда

Комплексний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки банків України

Розкрито існуючі методичні підходи до оцінювання рівня економічної безпеки банків та обґрунтовано потребу в їх удосконаленні. Запропоновано авторську методику визначення рівня економічної безпеки банків України на мікрорівні, яка ґрунтується на ресурсорієнтованому підході та ключових показниках-індикаторах, таких як: ступінь залежності від акціонерів, мультиплікатор капіталу, рівень фондування, рівень стабільності депозитів, рівень кредитної активності, рівень резервування, прибутковості активів, рівень проблемності кредитного портфеля. Розрахункові значення показників економічної безпеки та їх оцінка в балах дозволили здійснити групування установ за рівнем економічної безпеки й визначити позиціювання банків залежно від форм власності. Обґрунтовано, що рівень економічної безпеки банку може бути високим, задовільним, низьким та критичним. Апробація цієї методики здійснена у всіх платоспроможних банках України, які функціонували у 2015 р. та 2019 р. На основі групування установ за рівнем економічної безпеки ідентифіковано загрози та небезпеки, які супроводжували діяльність банків у розрізі державних, іноземних банківських груп та з приватним капіталом. Запропоновано використання цього методичного інструментарію для зміцнення ринкових позицій та підвищення безпеки функціонування банків України.

Ключові слова: банки, економічна безпека, загрози, ризики, небезпеки, бальна оцінка.

Постановка проблеми. Сучасний етап функціонування банків України характеризується значною волативністю умов, зумовлених впливом чинників, які діють на різних ієрархічних рівнях управління банківською системою та впливають на її безпеку та результативність. Нестабільність у функціонуванні банківського сектору України спричинили ключові макроекономічні чинники, такі як: продовження війни на Сході України, анексія Криму, криза у європейській та вітчизняній фінансових системах, яка зумовлена поширенням коронавірусної інфекції, зростання обсягу зовнішнього боргу, недостатність монетизації, високий рівень доларизації, низький рівень розвитку та недостатня активність суб'єктів підприємництва у формуванні інноваційно-інвестиційної моделі економічного зростання. У посткризовий період безпека функціонування банків зумовлена й мікроекономічними чинниками, які відображали внутрішні проблеми, загрози й небезпеки. Основними з них є: низький рівень капіталізації, зумовлений збитками минулих років, незадовільна якість активів, високий рівень проблемної заборгованості, недостатність кредитних послуг для активізації економіки та сформованих резервів, вкладень в інвестиційну діяльність за умов розширення привабливості розміщення коштів у державні цінні папери, повільне відновлення прибутковості банків.

Аналіз останніх досліджень. Методичний інструментарій оцінювання рівня економічної безпеки банків розроблений та удосконалений у низці наукових праць таких відомих вітчизняних та зарубіжних учених, як: О. Васильчизин, І. Мігус, М. Денисенко, Н. Дудченко, С. Міхно, Р. Актас, С. Асікалін, Б. Бакін, Дж. Целік, К. Кіл, С. Макеєв та інших. Основна увага в їх дослідженнях присвячена систематизації та удосконаленню підходів до оцінювання рівня безпеки функціонування банків. Водночас недостатньо розробленою та апробованою залишається комплексна методика оцінювання рівня економічної безпеки банків України.

© О. І. Коплюк, Н. Р. Журибіда, 2020.

Метою статті є розроблення комплексного методичного підходу до оцінювання рівня економічної безпеки банків України.

Основні результати дослідження. На мікрорівні чинники внутрішнього середовища, а також фінансова стійкість, надійність здатність протистояти ризикам і загрозам мега-, макро- та мезорівнів визначають стан економічної безпеки банку. Огляд наукових підходів та інструментарію, який використовують вітчизняні учені та практики, підтвердив відсутність одностайних та загальноновизнаних методик оцінювання рівня економічної безпеки банків.

О. Б. Васильчишин здійснив систематизацію методів та моделей оцінювання безпеки банків і банківської системи та виокремив такі: 1) методи та моделі з використанням економічних нормативів як основних критеріїв; 2) методи коефіцієнтів і показників; 3) методи та моделі, що ґрунтуються на оцінці банківських ризиків; 4) методи економіко-математичного моделювання; 5) методи експертних оцінок [1, с. 157]. Автор справедливо зазначив існуючий взаємозв'язок у методичному інструментарії та базування більшості підходів на визначених показниках та коефіцієнтах.

У дослідженнях групи турецьких учених критеріями безпеки банків було визначено мікроекономічні змінні: ROA, показники ліквідності, чиста процентна маржа та показники ризиків, які є статистично значимими для формування значень коефіцієнтів платоспроможності банків єврорегіонів [2]. Такі показники є значимими для функціонування банків на макро- й мікрорівнях, проте не відображають проблеми капіталізації банків та достатності фінансових результатів для вирішення оперативних й стратегічних питань безпеки функціонування.

С. Н. Макеєв пропонує оцінювати стан економічної безпеки комерційних банків на основі ключового індикатора – достатності капіталу з урахуванням усіх наявних ризиків. Виокремлює показники оцінювання економічної безпеки банку в нормативному та у корпоративному контекстах. Обґрунтовує розрахунково-оцінну шкалу для інтерпретації стану економічної безпеки комерційного банку з виділенням чотирьох динамічних станів: функціональної, стратегічної, мінімальної економічної безпеки та її відсутності [3, с. 1157]. Запропонований підхід відображає лише один з основних індикаторів банківської безпеки – достатність рівня капіталізації, проте не акцентує на методах дослідження та кількісному оцінюванні впливу кредитних, операційних і ринкового ризиків з позицій на достатність капіталу. Слід враховувати також той факт, що ринковий ризик управління капіталом включає процентний, пайовий, валютний та ризик товарних контрактів, а отже, доцільно було б представити інструментарій прикладного використання запропонованого підходу.

Н. В. Дудченко та С. П. Міхно ключовими індикаторами економічної безпеки банку вважають стабільність фінансового й економічного розвитку банку. Водночас метою дотримання безпеки банківської діяльності визнається: виключення можливості заподіяння банку збитків або упущення вигоди; забезпечення його ефективної діяльності та якісної реалізації операцій та угод [4]. Такий підхід ґрунтується на важливості функціонування банку як комерційної організації на засадах прибутковості та ефективності. Проте стабільність фінансового та економічного розвитку має комплексний характер і є наслідком сформованих ефективних систем банківської безпеки.

Низка науковців вважає, що ефективне забезпечення економічної безпеки має бути визначено комплексом індикаторів, що відображають різноманітні симптоми кризових явищ з врахуванням ступеня генерування небезпек. Для визначення інтегрального показника антикризової стійкості, на думку авторів, зазначені індикатори слід згрупувати за декількома напрямками: показники капітальної стійкості; ділової активності; ліквідності (платоспроможності) банку; ефективності управління банком, які конкретизуються в межах кожної групи. Методичні основи розрахунку інтегрального показника автори пропонують в межах такої

послідовності дій: 1) формування інформаційної бази; 2) структуризація критеріїв та індикаторів для визначення інтегрального показника; 3) обґрунтування граничних значень для індикаторів; 4) оцінювання стійкості; 5) вивчення та визначення стратегії [5, с. 129]. Значення інтегрального індикатора дозволило авторам провести градацію банків на низький (критичний), середній, достатній, високий рівні [5, с. 130].

Антикризовий та безпекоорієнтований підхід запропоновано у дослідженнях вітчизняних науковців, які розробили аналітичний інструментарій оцінювання фінансової діяльності банків на основі шести груп показників, систематизованих за предметною ознакою, який дозволив ідентифікувати реальні й потенційні кризові явища та загрози, зокрема: 1) рівень капіталізації; 2) якість активів; 3) кредитно-інвестиційна діяльність; 4) ліквідність; 5) депозитна база банків; 6) прибутковість та ефективність банківської діяльності [6, с. 66].

К. Кіл пропонує як критерії виміру безпеки банків використовувати такі показники: коефіцієнт достатності капіталу, Z-індекс, показник капіталу першого рівня, відношення власного капіталу до валюти балансу [7, с. 8]. Така позиція автора є конструктивною, оскільки акцентує не лише на рівні капіталізації, але й передбачає можливість визначення небезпеки банкрутства банку.

Для визначення рівня економічної безпеки банків нами розроблено методичку, яка ґрунтується на фактичних значеннях індикаторів, рівнях їх градації, бальній оцінці (табл. 1).

Кількість балів знаходиться в діапазоні від 0 – найнижче, 5 – середнє, до 10 – найвище значення. Кількісне значення кожного із запропонованих показників оцінюється з позицій оптимальності значення та позитивного чи негативного впливу на рівень безпеки й визначається фактичний бал. Загальна кількість балів

Таблиця 1

Шкала градації критеріальних значень показників економічної безпеки банків

№з / п	Показники	Рівні градації	Бали
1.	Ступінь залежності від акціонерів, %	0-50%	10
		51%-75%	5
		більше 76%	0
2.	Мультиплікатор капіталу, рази	0-5	10
		6-10	5
		більше 10	0
3.	Рівень фондування, %	0-50%	0
		51%-75%	5
		більше 76%	10
4.	Рівень стабільності депозитів, %	менше 20%	0
		20%-30%	5
		більше 31%	10
5.	Рівень кредитної активності, %	менше 50%	0
		51%-65%	5
		66%-75%	10
6.	Рівень резервування, %	більше 76%	0
		0%-25%	10
		26%-50%	5
7.	ROA, %	більше 51%	0
		негативне	0
		позитивне	10
8.	Рівень проблемності кредитного портфеля, %	0%-10%	10
		11%-15%	5
		більше 16%	0

Джерело: розроблено авторами.

конкретного банку – це сума оцінок у балах за кожним з восьми визначених показників, тобто максимальна кількість балів, яку може набрати конкретна установа, становить 80.

Загальна позиція банків за рівнем економічної безпеки визначається на основі сумування балів за кожним із показників-індикаторів. Загальний бал – це підстава для диференціації установ за рівнем економічної безпеки, який може бути високим, задовільним, низьким та критичним.

До установ з високим рівнем економічної безпеки відносяться банки, які за визначеними восьмима показниками-індикаторами набрали загальну кількість від 61 до 80 балів.

Задовільний рівень економічної безпеки характерний для банків, кількісна оцінка яких за визначеною сумою індикаторів становить від 41 до 60 балів.

Низький рівень економічної безпеки притаманний для установ, сумарна оцінка показників у балах яких становить 21-40.

До установ з критичним рівнем безпеки належать банки із сумарною оцінкою до 20 балів, діяльність яких супроводжується порушеннями значень показників-індикаторів та дестабілізуючим впливом на банківську систему.

Розрахункові значення показників економічної безпеки та їх оцінка в балах дозволили здійснити групування установ за рівнем економічної безпеки та визначити позиціонування банків залежно від форм власності. Групування установ за рівнем економічної безпеки у 2015 р. наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Групування банків України за рівнями економічної безпеки у 2015 р.

Група банків	Високий (19)			Задовільний (47)			Низький (39)			Критичний (4)		
	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %
Банки з державною часткою (6)	-	-	-	-	-	-	4	66,7	10,3	2	33,3	50,0
Банки іноземних банківських груп (25)	-	-	-	11	44,0	23,4	12	48,0	30,8	2	8,0	50,0
Банки з приватним капіталом (78)	19	24,4	100,0	36	46,2	76,6	23	29,5	58,9	-	-	-

Джерело: розраховано авторами.

У 2015 р. на ринку функціонувало 109 платоспроможних банків, серед яких 19 установ (або 17,4%) мали високий рівень економічної безпеки. Задовільний рівень був характерним для 47 банків, що становило 43,1% їх загальної кількості. Низький рівень безпеки спостерігався у 39 банках (або 35,8% їх кількості). На критичному рівні безпеки із суттєвими дисбалансами у функціонуванні перебувало чотири установи (3,7%).

Для банків з державною часткою у капіталі властивим був низький та критичний рівні безпеки. Зокрема, АТ «Укресімбанк», АТ «Ощадбанк», АБ «Укргазбанк» та АТ «Український банк реконструкції та розвитку» мали низький рівень економічної безпеки, що становило 66,7% загальної кількості установ у групі. Для двох банків (ПАТ «Держзембанк» та ПАТ «Розрахунковий центр») (або 33,3%) характерний критичний рівень безпеки [8].

Результати діяльності банків з іноземним капіталом загальною кількістю 25 одиниць дозволили констатувати, що 11 установ (44,4%) функціонувало із

задовільним, 12 (48%) – з низьким, 2 (8%) – з критичним рівнем економічної безпеки, який був властивий ПАТ «Промінвестбанк» та ПАТ «Сбербанк».

Найбільшу кількість (78 од.) становили банки з приватним капіталом. Проведені розрахунки підтверджують, що 19 установ (або 24,4% їх кількості) віднесено до високого, 36 (або 46,2%) – до задовільного, 23 (або 29,5%) – до низького рівнів економічної безпеки. Для банків цієї групи характерний достатній обсяг капіталізації, оптимальний рівень кредитної активності та допустимий рівень ризиковості кредитно-інвестиційної діяльності.

Упродовж 2019 р. відбулося поступове відновлення позитивних тенденцій функціонування та підвищення платоспроможності банків, кількість яких скоротилася до 75 од., з яких 12 од. (або 16%) – установи з високим рівнем економічної безпеки, 49 од. (або 65,3%) – із задовільним, 13 од. (або 17,3%) – з низьким та 1 од. (або 1,4%) – критичним рівнями безпеки, що наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Групування банків України за рівнями економічної безпеки у 2019 р.

Група банків	Високий (12)			Задовільний (49)			Низький (13)			Критичний (1)		
	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %	Кількість, одиниць	Питома вага в групі банків, %	Питома вага в рівні, %
Банки з державною часткою (5)	-	-	-	-	-	-	5	100,0	38,4	-	-	-
Банки іноземних банківських груп (20)	4	20,0	33,3	13	65,0	26,5	3	15,0	23,1	-	-	-
Банки з приватним капіталом (50)	8	16,0	66,7	36	72,0	73,5	5	10	38,5	1	2	100,0

Джерело: розраховано авторами.

Впродовж останнього року п'ять установ з державною формою власності функціонували з низьким рівнем економічної безпеки. Незважаючи на відновлення прибуткових параметрів діяльності й позитивні бальні оцінки за індикаторами прибутковості активів, рівнів резервування та фондування, окремі показники підтверджують існуючі загрози, які пов'язані з низьким рівнем кредитної активності, високим значенням проблемності кредитного портфеля та критичними значеннями залежності від акціонера й рівня фінансування з боку держави. Зокрема, рівень кредитної активності АТ КБ «Приватбанк» становив 19,4%, АТ «Ощадбанк» – 26%, АТ «Укресімбанк» – 37,9% та АБ «Укргазбанк» – 32,6%, що підтверджувало пасивні позиції у кредитуванні корпоративних та роздрібних клієнтів і деструктиви у формуванні активів банків. Частка проблемних кредитів у цих установах залишалася значною й становила на кінець 2019 р. у АТ КБ «Приватбанк» – 78,4%, АТ «Ощадбанк» – 56,8%, АТ «Укресімбанк» – 58,3%, АБ «Укргазбанк» – 20,7% сукупного кредитного портфеля. Ступінь залежності від акціонерів і перевищення статутного капіталу над власним складали у цих банках 378%, 258%, 393% та 161% відповідно, а мультиплікатор капіталу мав найвищі значення, порівняно з банками інших груп. Діяльність державних установ залишалася ризиковою, оскільки активи АТ КБ «Приватбанк» у

5,8 раза перевищували капітал, у 13 разів – АТ «Ощадбанк», 14,3 раза – АТ «Укркрексімбанк», 14,4 раза – АБ «Укргазбанк». Отже, основними загрозами економічній безпеці державних банків стали: високий рівень залежності у формуванні капіталу від державних структур, найвища частка проблемних кредитів у сукупному кредитному портфелі, високий рівень резервування за проблемними активами, ризиковість операційної діяльності. Ці установи були лідерами у залученні коштів клієнтів та мали високі значення у співвідношенні строкових і поточних депозитів, що сформувало оптимальний ресурсний потенціал, задіяння якого у розвиток економіки перестало бути пріоритетним, про що свідчило постійне зниження їх кредитної активності.

Банки з іноземним капіталом на кінець 2019 р. скоротились до 20 од., з яких 4 од. (або 20%) функціонували з високим рівнем економічної безпеки, а саме: АТ «Райффайзен банк Аваль», АТ «Креді Агріколь банк», АТ «Прокредит банк», АТ «ІНГ банк Україна». Розрахункові значення індикаторів демонстрували позитивні тенденції та відсутність небезпек у рівнях кредитної активності, який коливався від 50 до 65% та проблемності кредитного портфеля – 7,2%, рівнях фондування та оптимального співвідношення статутного й власного капіталів. Окремі загрози спостерігалися у кількісних значеннях мультиплікатора капіталу та рівнях стабільності депозитів, які становили 23-36%. 13 банків (або 65% їх загальної кількості) характеризувалися задовільними, 3 од. (або 15%) – низькими параметрами рівня економічної безпеки, а саме: АТ «Сбербанк», АТ «ОТП банк», ПАТ «Промінвестбанк». Проблемність кредитного портфеля, залежність від акціонерів, недостатня стабільність депозитів знизили рівень економічної безпеки банків з іноземним капіталом за умов прибуткової діяльності.

Незважаючи на скорочення впродовж 2015-2019 рр. кількості банків з іноземним капіталом, їх діяльність характеризувалася більш високим рівнем стабільності, кредитної активності, відновленням позитивних тенденцій прибутковості та ефективності. Рівень безпеки більшості установ був високим, задовільним та низьким. Критичне значення рівня безпеки характеризувало діяльність АТ «Укрсоцбанк», АТ «ВТБ банк», АТ «Правекс банк», які в подальшому були виведені з ринку або реорганізовані.

Банки з приватним вітчизняним капіталом упродовж 2019 р. забезпечували належний ступінь економічної безпеки, оскільки 8 од. (або 16%) та 36 од. (або 72%) установ функціонували на високому та задовільному рівнях. Низький рівень економічної безпеки мали 5 установ (або 10%), критичний – 1 од. (або 2% загальної кількості банків у групі), а саме АТ «Український банк реконструкції та розвитку». Значення індикаторів безпеки та їх бальна оцінка підтвердили загрози у цій групі банків, які проявлялися у залежності від акціонерів, проблемності кредитного портфеля, мультиплікаторі капіталу, кредитній активності тощо. Зменшення кількості установ з вітчизняним приватним капіталом не призвело до значних змін у їх економічній безпеці, оскільки більшість банків функціонували на високому та задовільному рівнях.

Висновки. Отже, проведене дослідження комплексного оцінювання рівня економічної безпеки банків України дозволило констатувати:

1) банки з державною формою власності стали домінуючими та зайняли монопольне положення за величиною активів у банківській системі, проте рівень їх економічної безпеки залишався низьким. Основними загрозами у їх діяльності стали висока залежність від акціонерів, значна частка проблемних кредитів, високий рівень ризику та суттєве зниження кредитної активності;

2) банки іноземних банківських груп значною мірою (приблизно 85%) відзначалися високим та задовільним рівнями економічної безпеки та низьким рівнем (приблизно 15%). Загрозами в їх діяльності виявлено низький рівень стабільності депозитної бази, недостатній рівень залучених на довготерміновий строк депозитів, що зумовлено ціновою політикою нижче ринкової та запозиченням

ресурсів від материнських компаній, підвищенням значенням мультиплікатора капіталу і ризиками операційної діяльності;

3) банки з приватним капіталом забезпечили високий та задовільний рівні економічної безпеки у більшості установ (88%), низький рівень характерний для 10% банків, а критичний – для однієї установи, що складало 2%. Загрозами в їх діяльності залишалися низький рівень капіталізації, проблемність та ризиковість у кредитній діяльності, недостатній рівень активізації інноваційних кредитних послуг.

Подальші дослідження у цьому напрямі мають базуватись на використанні кластерного аналізу та економіко-математичного інструментарію оцінювання та прогнозування рівня економічної безпеки банків.

Список використаних джерел

1. Васильчишин О. Б. Аналіз наявних моделей оцінки фінансової безпеки банків і банківської системи і напрями їх удосконалення. *Регіональна економіка*. 2016. № 2(8). С. 156-164.
2. Aktas R., Acikalin S., Bakin B., Celik G. The Determinants of Banks' Capital Adequacy Ratio: Some Evidence from South Eastern European Countries. *Journal of Economics and Behavioral Studies*. 2015. № 7(1). Pp. 79-88.
3. Makeev S. N. Создание системы показателей экономической безопасности банка на основе внутренних процедур оценки достаточности капитала. *Российское предпринимательство*. 2018. Т. 19. № 4. С. 1151-1161.
4. Дудченко Н. В., Міхно С. П. Сутність, структура та складові системи економічної безпеки банківських установ. *Ефективна економіка*. 2013. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_4_39
5. Мігус І. П., Денисенко М. П., Коваль Я. С. Розрахунок інтегрального показника оцінювання економічної безпеки банку. *Вчені записки Університету «КРОК». Серія: Економіка*: зб. наук. пр. 2017. Вип. 46. С. 125-130.
6. Копилюк О. І., Буряк П. Ю., Жовтанецька Я. В., Музичка О. М. *Механізм антикризового управління в банках України*: монографія. Львів: СПОЛІОМ, 2018. 267 с.
7. Kil K. Determinanty bezpieczeństwa finansowego banków giełdowych w krajach Europy środkowo-wschodniej. *Journal of financial management and accounting*. 2015. № 3(4). Pp. 5-17.
8. Дані фінансової звітності банків України за 2015 та 2019 роки. *Національний банк України*: сайт. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1>

References

1. Vasylychshyn, O. B. (2016). Analiz nayavnykh modeley otsinky finansovoyi bezpeky bankiv i bankivs'koyi systemy i napryamy yikh udoskonalennya [Analysis of existing models of assessment of financial security of banks and banking system and directions of their improvement]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 80(2), 156-164. [in Ukrainian].
2. Aktas, R., Acikalin, S., Bakin, B. & Celik, G. (2015). The Determinants of Banks' Capital Adequacy Ratio: Some Evidence from South Eastern European Countries. *Journal of Economics and Behavioral Studies*, 7 (1), 79-88.
3. Makeyev, S. N. (2018). Sozdaniye sistemy pokazateley ekonomicheskoy bezopasnosti banka na osnove vnutrennikh protsedur otsenki dostatochnosti kapitala [Creating a system of indicators of economic security of the bank based on internal procedures for assessing capital adequacy]. *Rossiyskoye predprinimatel'stvo – Russian Journal of Entrepreneurship*, 19(4), 1151-1161. [in Russian].
4. Dudchenko, N. V., & Mikhno, S. P. (2013). Sutnist', struktura ta skladovi systemy ekonomichnoyi bezpeky bankivs'kykh ustanov [The essence, structure and components of economic security systems of banking institutions]. *Efektivna ekonomika – An efficient economy*, 4. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_4_39 [in Ukrainian].
5. Mihus, I. P., Denysenko, M. P., & Koval, Ja. S. (2017). Rozrakhunok intehral'noho pokaznyka otsynyvannya ekonomichnoyi bezpeky банку [Calculation of the integral index of estimation of bank economic safety]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»* [Scientific notes of KROK University. Series: Economics]: Vol. 46 (pp. 125-130). [in Ukrainian].
6. Kopylyuk, O. I., Buryak, P. Yu., Zhovtanetska, Ya. V., & Muzychka, O. M (2018). *Mekhanizm antykrizovoho upravlinnya v bankax Ukrainy* [Mechanism of anti-crisis management in Ukrainian banks]. Lviv: SPOLOM. [in Ukrainian].
7. Kil, K. (2015). Determinanty bezpieczeństwa finansowego banków giełdowych w krajach europy środkowo-wschodniej. *Journal of financial management and accounting*, 3(4), 5-17. [in Polish].
8. Dani finansovoyi zvitnosti bankiv Ukrainy za 2015 ta 2019 roky [Data of financial statements of banks of Ukraine for 2015 and 2019] (2019). *National Bank of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1> [in Ukrainian].

Kopylyuk O. I., Zhurybida N. R. A comprehensive approach to assessing the level of economic security of Ukrainian banks.

Existing methodological approaches to assessing the level of economic security of Ukrainian banks are revealed and the need to improve them is substantiated. The author proposes the method of determining the level of economic security of banks at the micro level. Estimated values of economic security indicators and their assessment in points made it possible to group institutions by the level of economic security and to determine the positioning of banks depending on ownership. Institutions with a high level of economic security include banks, which, according to 8 indicators, have accumulated a total number of 61 to 80 points. A satisfactory level of economic security is characteristic of banks, whose quantitative assessment for a certain amount of indicators ranges from 41 to 60 points. Low levels of economic security are inherent in institutions with an overall score of 21-40. Institutions with a critical level of security include banks with a total score of up to 20 points, whose activities are accompanied by violations of indicator values and destabilizing effects on the banking system. The validation of this methodology was carried out in all solvent banks of Ukraine, which operated in 2015 and 2019. Based on the grouping of institutions by the level of economic security, the threats and dangers that accompanied the activities of banks were identified. The main threats to the economic security of state-owned banks were: the highest share of problem loans in the aggregate loan portfolio, risk of operating activities, reduction of their lending activity. Institutions of foreign banking groups were largely characterized by high, satisfactory, and low levels of economic security. This methodological toolkit is suggested to be used to strengthen the market position and increase the security of the functioning of Ukrainian banks.

Key words: banks, economic security, threats, risks, dangers, scoring.

Копилюк Оксана Іванівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки та банківського бізнесу Львівського торговельно-економічного університету (e-mail: kopylyuk@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0977-1309>).

Kopylyuk Oksana Ivanivna – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of the Department of financial and economic security and banking business of the Lviv University of Trade and Economics.

Журибіда Наталія Романівна – аспірант кафедри фінансово-економічної безпеки та банківського бізнесу Львівського торговельно-економічного університету (e-mail: febltey@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9055-3626>).

Zhurybida Nataliya Romanivna – Postgraduate of the Department of financial and economic security and banking business of the Lviv University of Trade and Economics.

Надійшло 15.01.2020 р.